

J-1116

M.A. (Previous) Examination, 2021

SANSKRIT

Paper - III

(दर्शनम्)

Time Allowed : Three Hours

Maximum Marks : 100

Minimum Pass Marks : 36

सूचना : सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

Q. 1. प्रमायाः स्वरूपं निरूप्यताम्। 10

अथवा

‘उपमितिकरणमुपमानम्’ इत्यस्य व्याख्या कार्या।

Q. 2. सन्निषर्कः कतिविधः ? ग्रन्थरीत्या वर्णयत। 10

अथवा

अनुमानस्य द्वौ भेदौ विवेचनीयः।

Q. 3. ‘वाक्यं द्विविधम्, वैदिकं लौकिकं च’ इत्यस्योपरि टिप्पणी

लेख्यः। 10

J-1116

P.T.O.

(2)

अथवा

अर्थापन्ति प्रमाणं स्थापनं खण्डनं च कुरुत।

सांख्यकारिका

Q. 4. अधोलिखितेषु द्वयोः कारिकयोः साधु व्याख्या कार्या- 20

(क) सत्त्वं लघु प्रकाशक मिष्टम् उपष्टम्कं चलं च रजः।

गुरु वरणकमेव तमः प्रदीपवच्चर्त्ततो वृत्तिः।।

(ख) पुरुषस्य दर्शनार्थं कैवल्यार्थं तथा प्रधानस्य।

पङ्क्त्वन्धवदुभयोरपि संयोगस्तत्कृतः सर्गः।।

(ग) उभयात्मकमत्र मनः संकल्पक मिन्द्रियं च साधर्म्यात्।

गुणपरिणाम विशेषान्नात्वं बाह्यभेदाश्च।।

(घ) पञ्च विपर्ययभेदा भवन्त्यशक्तिश्च करणवैकल्यात्।

अष्टाविंशति भेदा तुष्टिर्नवधाऽष्टधा सिद्धिः।।

वेदान्तसारे

Q. 5. वेदान्तसारमनुसृत्य सृष्टिः प्रक्रिया प्रतिपादनीयः। 10

J-1116

